

Butlletí d'Esponellà

Vilert i Centenys

núm. 8 - Maig de 2009

HORARIS D'ATENCIÓ AL PÚBLIC:

	NOM	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
Ajuntament		de 9 a 14h. de 16 a 20h.	de 9 a 14h.	de 9 a 14h.	de 9 a 14h.	de 9 a 14h.
Secretaria	Anna Costejà	de 9 a 14h. de 16 a 20h.			de 9 a 14h.	
Alcaldia	Rosa Teixidor	d'11 a 14h.				
Arquit. Tècnica	Rosa M. Busquets					de 12 a 14h.
Enginyer *	Plana Hurtos Eng.	de 10 a 14h.				
Metge **					d'11 a 13h.	
Infermeria **					d'11 a 13h.	
Farmaciola		de 10 a 12h.			de 10 a 13,15h.	de 10 a 12h.
Jutjat de Pau ***	Francesc Pardàs					
Espai obert de la Gent Gran					de 16:00 a 18:00h.	
Espai obert de Joventut		de 10 a 12h.	de 17 a 20h.			

* Segon dilluns de cada mes.

** Cal demanar hora per telèfon: 972 57 25 10

*** Cal demanar hora per telèfon: 972 59 78 00

REGIDORIES:

REGIDORIA *	REGIDOR/A	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS
Governació, Ensenyament i Cultura Benestar i Família, Salut,	Rosa Teixidor	de 10 a 13h.			
Obres i Serveis, Festes i Joventut	Jesús Marcé		de 19 a 20h.		
Urbanisme i Hisenda	Roger Soler			de 18 a 19h.	
Medi Ambient, Indústria, Comerç i Turisme	Roger Biosca				de 19 a 20h.
Medi Rural i Agricultura	Francesc Darnés			de 13 a 14h.	

* Cal concertar hora prèvia al telèfon: 972 59 78 00

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament d'Esponellà.....	972 59 78 00 / Fax 972 59 73 00
Escola Pública "Carles de Fortuny"	972 59 71 35
Bombers	(085) 972 57 40 80
Creu Roja	972 57 24 50
Clínica Salus Infirmorum	972 57 02 08
Consultori de I.C.S. (Banyoles)	972 57 24 74
Hospital Dr. Josep Trueta	972 20 27 00
Polícia Local de Banyoles.....	972 57 57 57
Teisa (autobusos)	972 57 00 53
Mossos d'esquadra	(088) 972 57 60 16
Oficina de Turisme	972 57 55 73
Correus i telègrafs.....	972 57 09 99
Servei de taxi (Plaça Turers).....	972 57 05 14
Servei d'aigües avaries 24h	972 57 01 01

DEIXALLERIA MÒBIL:

ESPONELLÀ: Segon dimecres feiner de cada mes, de 14.30h. a 16.30h., a la Plaça de l'Ajuntament.

CENTENYS: Segon dijous feiner de cada mes, de 17.30h. a 18.30h., a la Plaça Major.

VILERT: Segon divendres feiner de cada mes, de 9h. a 9.30h.
Recollida d'escombraries a tot el municipi els dilluns, dimecres i divendres al matí.

NAIXEMENTS

DIA

16 d'abril 2009

NOM I COGNOMS

Izar Barbero Miguel

AGENDA

FESTA DEL ROSER D'ESPONELLÀ

Diada de la Gent Gran

24 de maig 2009

Programa:

11:30h Missa a l'església d'Esponellà.

Acabada la missa actuació de la Coral l'Aurella de l'escola Carles de Fortuny d'Esponellà.

14:00h Dinar de germanor al local social.

Menú: Arròs, pollastre a la brasa, pa, vi, postres i cafè.
Cal portar plats, gots i coberts.

16:30h Concert al local social.

Totes les persones de més de 65 anys del municipi tindran el dinar gratuït i cal que confirmeu la vostra assistència a l'Ajuntament (972 597 800) abans del dia 20 de maig.

Els tiquets, es poden adquirir del dia 11 al 20 de maig a l'Ajuntament. Preu: 15€

Les places estan limitades a la capacitat del local social.

HORARIS MISSES

ESPONELLÀ: cada diumenge a 2/4 de 12 del matí i festius.

VILERT: quart diumenge de cada mes a les 10 del matí

Rector/responsable: Mn. Pere Bach i Fernando.

Direcció: c/ Mn. P. Dausà, 2 - Banyoles

Telèfon: 972 570 224

CENTENYS: a les 6 de la tarda - 2n dissabte del mes.

Rector/responsable: Mn. Josep M. Amich, R.

Direcció: Pl. Santa Maria 6 - Banyoles

Telèfon i Fax: 972 570 495

E-mail: smturers@teleline.es

SALUTACIÓ DE L'ALCALDESSA

Benvolguts veïns

L'hivern ja ha passat i la primavera és a mig camí. En aquest número us volem fer cinc cèntims de tots els actes que vàrem programar i es van dur a terme per les festes de Nadal. També vam tenir la Festa de la Candelera amb una gran participació de gent a tots els actes.

En el Ple del mes de gener vàrem aprovar un pressupost històric per un municipi tan petit com el nostre, ja que passem del milió d'euros. El pressupost ordinari és una mica més baix que l'any passat, a causa de l'actual crisi que tots patim i al fet de no haver augmentat els impostos a excepció del de les escombraries.

El pressupost d'inversions és el que més puja, ja que aquest any portarem a terme quatre obres importants:

-La primera obra que s'ha fet és el sanejament de Vilert. En aquesta obra s'han concentrat els desguassos de les cases en un punt, a l'espera que l'ACA ens adjudiqui finalment la depuradora.

-La segona obra, es farà amb l'ajut del fons estatal d'inversions "Pla Zapatero", ha estat la pavimentació dels carrers del Nord i de Cal Baró, a Esponellà.

-La tercera obra adjudicada és la primera fase de rehabilitació de Cal Baró. Un cop acabada podrem fer servir la planta baixa del mas i la zona verda, per poder-hi fer activitats diverses.

-Per últim, l'obra projectada per a enguany és la millora de la xarxa d'aigua potable d'Esponellà. Aquesta és l'obra més ambiciosa que tenim projectada. Té un cost de més de 390.000€.

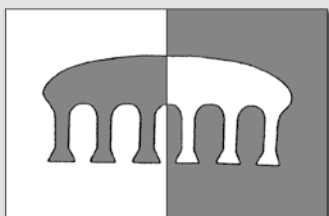
En el decurs de la redacció d'aquest número de la revista es durà a terme l'Esportnellà, que aquest any ja arriba a la 22ena edició.

Com tots sabeu, està en exposició pública el Pla Directori Urbanístic preliminar del Pla de l'Estany. El nostre municipi ens queda afectat per una variant, que connectaria el veïnat de Martís amb el polígon industrial de Crespià. Passaria a tocar del Salt d'Espolla, passaria al costat del Càmping i travessaria el riu Fluvià amb un pont nou. L'Ajuntament està totalment en contra de qualsevol variant. Per iniciativa dels veïns de Martís es varen recollir al·legacions en contra d'aquesta proposta. Pràcticament tots els veïns d'aquest veïnat s'hi oposen. Les al·legacions es varen portar al Serveis Territorials d'Urbanisme de Girona, i un representant de l'Ajuntament va acompanyar els veïns.

Estem a les portes de la segona festa de la Gent Gran, que aquest any fem coincidir amb el Roser d'Esponellà. Espero poder gaudir amb tots vosaltres d'aquesta festa.

Rosa Teixidor
Alcaldeessa

El Departament de Governació ha fet oficial la bandera del nostre municipi d'Esponellà. Consisteix en un fons bicolor blanc i vermell amb un pont de cinc arcs també vermell i blanc, que representa el pont que hi ha al municipi.

L'AJUNTAMENT INFORMA

Endeutament financer

L'endeutament municipal ve marcat per un índex que s'obté de la relació entre els ingressos corrents nets i el capital viu dels préstecs concedits.

Pel que fa als ingressos corrents, en el pressupost de l'exercici 2008 ens vàrem proposar fer una recaptació de 394.113,94 €. El resultat final de l'exercici ha estat que hem assolit l'objectiu fixat i a més l'hem superat en 28.585 €. Per tant hem tancat l'exercici del 2008 amb uns ingressos corrents nets de 422.698,94 €.

El capital viu de préstecs de l'Ajuntament d'Esponellà és de 407.277,4 € (compra de Cal Baró). Això representa un deute viu del 97%, inferior al límit del 110% que marca l'actual normativa. Tanmateix hem d'anar molt amb compte i fer una bona previsió de les despeses i els ingressos per no superar aquest límit legal. Esperem anar millorant en aquest àmbit.

Visita al Gorg Blau

Dins les jornades del programa " ESPORTNELLÀ 2009 " que organitzen l'Ajuntament, l'AJE i l'AMIPA, el passat 19 d'abril es va fer una caminada al Castell de les Anglades i el Gorg Blau.

La sortida va ser des de les Anglades a les quatre de la tarda. No cal dir que va ser molt concorreguda per la varietat de persones que allà ens trobarem.

Vam visitar primer el castell de la mà del nostre guia, en Llorenç Anglada, que ens va mostrar el lloc on havia estat ubicat.

Després travessàrem uns camps fins a arribar a unes rouredes, on vàrem gaudir d'un meravellós paisat-

ge. Vam seguir per un sender espès de vegetació fins a arribar al Gorg Blau. Allà vàrem fer fotografies d'aquesta bonica cascada d'aigua i els petits i no tan petits varen aprofitar per berenar.

Tornant, en Llorenç ens va explicar la història de les cases més antigues del veïnat, amb famílies que encara hi viuen i han anat passant de generació en generació; altres han canviat de propietaris i han estat restaurades. Tot un plaer per als visitants poder gaudir d'un paisatge rural tan bonic i ben conservat.

Hem d'agrair a Llorenç Anglada que ens hagi fet de guia i ens hagi mostrat amb tant de detall una part del nostre municipi. Això fa que aprenguem a respectar i estimar el lloc on vivim.

Sopar de les Dones

El passat 20 de març vàrem celebrar el sopar de les dones. Aquesta va ser una bona ocasió per trobar-nos i poder desconnectar durant unes hores de les feines quotidianes.

Enguany ens vàrem trobar al local social i en Xevi "el cuiner" ens va preparar un bon sopar. Vam projectar el musical "Mamma Mia", que ens va fer passar una bona estona.

Candelera

Sobre la festa de la Candelera, Joan Amades al Costumari Català escriu: "A Esponellà, durant l'ofici, beneïen tortells. Després de la funció religiosa els fadrins ofrenaven els tortells beneïts a les donzelles, les quals els rebien amb molt de goig. Les fadrines

obsequiades feien un ball amb els fadrins que els havien fet el present, i durant tota la dansa elles lluïen el tortell ostensiblement. Finit el ball, hi havia parelles que es menjaven el pastís a la plaça mateix, mentre que altres anaven a casa de la noia, on se'l menjaven aleshores o com a llevat de taula del dinar. La dansa era coneguda per Ball del Tortell.”

Això es el que diu la tradició i, per no perdre-la,enguany es va celebrar la festa de la Candelera el dia 7 de febrer. Al matí es va dir missa i es van beneir les candeles amb acompanyament de la Coral Jove. A la tarda, encara que el temps amenaçava de fer-nos la guitza, amb l'ajut de la Mare de

Déu de la Candelera i de la tramuntana es va poder seguir amb els actes previstos: Sardanes, la tradicional degustació de brunyols a casa de la pabordessa, i finalment el Ball del Tortell i més sardanes.

Aquest any el grup del Ball del Tortell d'Esponellà va organitzar un intercanvi com ja és habitual amb un altre grup de dansaires; aquesta vegada ha sigut amb el grup de dansa la Frandola de l'Escala, que varen oferir una bona mostra del seu repertori i als quals hem d'agrair la seva disposició a participar a la festa i fer-la mes lluida. Que sigui per molts anys.

Poema de Nadal

La lectura del Poema de Nadal d'en Josep Maria de Sagarra es va celebrar el dia XX de XX al Local Social, i va ser dirigida i coordinada per l'Alfons Encinas i la Teresa Congost. Un grup de lectors es va anar repartint la lectura del poema i amb l'acompanyament musical de l'Alfons i la Míriam Encinas s'hi varen anar intercalant nadales tradicionals i populars. L'acte es va acabar compartint un pisco-labis.

El Poema de Nadal va ser estrenar pel seu autor, Sagarra, al Palau de la Música Catalana l'any 1931. El poeta hi recull de manera magistral les tradicions catalanes del cicle nadalenc i reivindica la innocència en una societat obsessionada per l'aparença i els béns materials. El Poema de Nadal permet retrobar un Nadal que és alguna cosa més que “pares noels grimpaies” i fartaneres de torrons, un Nadal més arapat a la pell i a la nostra tradició.

Reis

Com cada 5 de gener, els Reis d'Orient varen arribar a Esponellà puntualment.

Ho varen fer per la Baixada del Canyer, precedits per un grup de timbalers i uns patges portant estendards, amb una gran carrossa molt il·luminada. Cada Rei anava amb el seu patge al costat i amb una gran pila de regals al darrera, envoltat d'ajudants portant torxes.

A l'entrada del poble els esperava una gran gentada i tots els nens amb els fanalets, que els varen acompanyar fins al Local, on després de la benvinguda de l'alcalde, els nens varen poder passar amb molta emoció a saludar els Reis, que els obsequiaren amb caramels. Aquests moments tan intensos els varen aprofitar els pares per fer una foto dels seus fills per recordar per sempre les seves cares d'il·lusió.

Mentre els Reis marxaven a fer la seva feina, que en tenien molta, es va repartir coca i xocolata per a tothom. L'endemà es podia comprovar que tothom havia fet bondat i els Reis s'havien portat bé.

Tió

Pels volts de Nadal va aparèixer davant de l'Ajuntament una soca d'arbre molt grossa que duia pintada una cara molt riallera: era el Tió. A totes les cases n'hi ha un, però aquest és el de tots els nens del municipi.

Com que va arribar molt just, no li vàrem poder donar gaire menjar i aquest cop no va cagar res. Mirarem si la propera vegada l'atipem bé i ens fa una bona cagada per a tots els nens i nenes d'Esponellà.

AL-LEGACIONS

L'Ajuntament d'Esponellà presenta al·legacions a la proposta de modificació puntual de la GIP-5121 al seu pas per Esponellà.

Els principals motius són els següents:

- Els redactors del Pla Director Urbanístic ens varen consultar l'Ajuntament, però les nostres peticions i opinions expressades no han estat tingudes en compte.
- Les necessitats actuals i futures (el PDU preveu pels nuclis d'Esponellà i Crespià un creixement moderat del 30% de la superfície urbana) no preveuen que s'hagi d'acollir un nou volum de trànsit considerable.
- Donat que el PDU proposa afavorir la relació social i econòmica prioritària existent entre l'àrea urbana de Banyoles i el sistema urbà de Girona i no es parla de potenciar i afavorir les relacions amb el sistema urbà de Figueres. Per tant la creació d'un nou traçat perd sentit i més tenint en compte els impactes negatius que a nivell ambiental, paisatgístic, social i econòmic comporta.
- El punt anterior es veu reforçat en la mesura que el PDU preveu el desdoblament de la C-66 des de Banyoles fins a Besalú, punt on s'enllaça amb el desdoblament de la N-260, que comunica amb Figueres. Utilitzant tan sols la C-66 i la N-260, la construcció d'una nova variant perd sentit.
- Si els vehicles de gran tonatge i dimensions (a excepció d'aquells relacionats amb l'agricultura i la ramaderia) deixen d'utilitzar la GIP-5121 i utilitzen la C-66 i la N-260 evitaran la perillositat relativa al pas de vehicles per l'interior de la població, els revolts tancats i del pont sobre el riu Fluvià que s'esmenta en el PDU.
- El PDU reconeix el valor paisatgístic i ecològic del municipi i l'afectació d'espais de notable singularitat com el Rec d'Espolla o el Riu Fluvià, i l'afectació de la Xarxa Natura 2000. Des de l'Ajuntament, considera un argument vàlid, per justificar la NO creació d'un nou traçat.
- També cal tenir en compte que aquest traçat no dóna servei a les poblacions que queden a l'est d'Esponellà com poden ser els pobles de Vilert, Orfes, Bàscara.
- La proposta de modificació de la GIP-5121 al seu pas pel veïnat de Martís crearia una barrera de proporcions molt més grans que la que constitueix el seu traçat actual entre els dos veïnats de Martís.
- El nou traçat, que preveu un nou pont de 130 metres de llargada amb pilars de recolzament vora la llera del riu a 290 metres del pont actual. Cal tenir en compte que en aquest tram ja existeixen una resclosa, un canal de derivació, la central hidroelèctrica i el pont actual i no seria convenient afegir un nou element que alterés l'estat actual de la ribera.
- Un aspecte que cal tenir en compte a part de l'impacte ambiental que es pugui produir és l'impacte paisatgístic. La imatge que es pot percebre del poble d'Esponellà elevat per sobre el riu i amb el pont situat a la seva falda, pot veure's fortament alterada amb la construcció d'un pont nou, de grans dimensions que trenca clarament amb l'estètica de petit poble rural.

PER TANT CREIEM QUE ES INNECESSÀRIA.

CANVI D'ADF

Les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF) són associacions formades per propietaris forestals i els ajuntaments dels municipis del seu àmbit territorial que tenen com a finalitat la prevenció i la lluita contra els incendis forestals.

En el ple del mes de febrer vàrem acordar de presentar la renúncia del nostre ajuntament com a membre de l'ADF del Pla de l'Estany, i al mateix temps vàrem sol·licitar la nostra incorporació a l'ADF La Cinyana.

Davant la situació d'inoperància de l'ADF del Pla de l'Estany en les tasques que té assignades en matèria de prevenció d'incendis en el nostre terme municipal, atès que no es netegen els camins ni es fan simulacres per comprovar l'estat del material contraincendis, la majoria dels propietaris forestals del municipi havien sol·licitat sortir de l'ADF del Pla de l'Estany per entrar a formar part de l'ADF La Cinyana. Això ha comportat que l'Ajuntament d'Esponellà, per actuar amb coherència a la demanda dels propietaris forestals del seu terme municipal, es plantegés també el canvi d'Associació.

PARLEM DE BOSCOS

Seguir una norma moral

Hi ha una obligació moral tàcita de conservació del bosc en el sentit que el bosc, com a part del patrimoni llegat, s'ha de "cuidar" i "mantenir", s'ha de procurar "que estigui bé". Aquesta norma moral comporta una tendència positiva envers un pacte intergeneracional entre pares i fills: "Les propietats que s'han rebut dels pares, s'han de passar als fills en iguals o millors condicions". Aquesta norma moral és extremament forta en alguns casos i el propietari es veu a si mateix com "una baula en la cadena de transmissió", més com un "gestor temporal" que com un propietari; però en altres casos, pot ser feble i fins i tot inexistent. La creença en l'existència d'aquesta norma moral afavoreix que els propietaris forestals s'impliquin en la gestió de les seves propietats.

Tenir un arquetip per aconseguir

En la ment de molts propietaris forestals hi ha un model, un estàndard que indica quin aspecte ha de tenir un bosc "que estigui bé". No hi ha un únic arquetip comú per a tots els propietaris; cada propietari té el seu propi model. Aquest model està fortament influenciat pel paisatge que és familiar a cada persona, el bosc que va visitar durant la seva infància i també l'educació forestal rebuda. En demanar-los com saben què han de fer, una resposta habitual és: "això se sap", "quan està bé, es nota" o "està maco, està bé".

Ser propietari d'un bosc que s'allunya d'aquest arquetip produeix sensacions de desconfort: "em fa pena veure'l així", "no està com Déu mana". Aquest model normalment s'aconsegueix o bé per contacte amb boscos en la infantesa ("anava a bosc amb el pare") o bé a través de formació, ja sigui organitzada o per contacte amb tècnics. Tenir un model, haver d'aconseguir un arquetip, potencia les possibilitats que el propietari s'impliqui en la gestió forestal amb la finalitat d'apropar-s'hi.

Poder influir en el risc d'incendi

Pensar que la gestió forestal pot fer que els boscos siguin menys vulnerables als incendis o que, almenys, els danys dels incendis siguin menors porta implícita l'opinió contrària, és a dir, que els boscos no gestionats són més vulnerables, "semblen un polvorí". Els propietaris forestals subscriuen aquesta lògica en diferents graus: alguns fan la diferència entre incendis forestals petits (controlables a través de la silvicultura) i grans. En funció dels punts de vista individuals sobre les relacions entre la gestió forestal i el dany causat pels incendis ("tant és el que fem, un dia o altre sortirem a les notícies"), els propietaris estan més o menys disposats a gestionar les seves finques.

- extracte de l'article de Glòria Domínguez de la revista Silvicultura -

MARIA TERRADAS BUSQUETS

90 anys i “encara corre!”

La Maria va néixer l'any 1918. Fa gairebé 60 anys que viu al Molí de les Roques. Té tres fills, 8 néts i 4 besnéts. Avui per avui, la Maria és la persona més gran del nostre municipi. N'ha vist de tots colors i va voltar per mitja província abans d'instal·lar-se a Esponellà. La seva història comença a l'Escala.

De l'Escala a Banyoles

L'energia que als seus 90 anys traspua la Maria ja li ve de ben petita. Als 8 anys ja va haver de començar a treballar. La família de la Maria és de l'Escala, sense cap dramatisme ella explica com als 8 anys va haver de deixar l'escola i casa seva per anar a viure a Castelló d'Empúries, a treballar de mainadera. La Maria explica, somrient, que el cotxet per passejar la mainada és un bon invent, quan ella fèia de mainadera, a Castelló, no n'hi havia de cotxets, i havia de passejar aquella criatura a coll. “Si pesava més que jo!” diu rient.

Després de sis anys de servir de mainadera en aquella casa, un bon dia la Maria va anar a la Festa del Roser d'Espinavessa. Allà un seu cosí li va dir que ja n'hi havia prou de viure a pagès, que anés cap a ciutat a treballar. Aquest seu cosí li va aconseguir un lloc de

minyona a Can Masgrau de Banyoles. La Maria torna a riure a gust recordant com va marxar de Castelló d'un dia per l'altre, sense donar gaires explicacions...

De Banyoles a Esponellà

La majoria d'edat de la Maria va arribar a Can Masgrau i va coincidir amb l'esclat de la guerra. En aquells moments de tensió, el Senyor de la casa va ser pres per falangista i, fos veritat o no, es va haver d'amagar a Oix. Així, a la casa on servia la Maria només hi van quedar les dones i la mainada. La Senyora Pons, la senyora de la casa, era professora de piano i és la que va ensenyar de lletra a la Maria. Sense el sou del seu marit, però, i amb quatre criatures per alimentar, la Senyora Pons no es podia permetre tenir a la Maria de minyona, així que li va buscar una altra feina. D'aquesta manera, quatre anys després d'haver entrat a servir a Can Masgrau, la Maria se'n va anar a treballar a Casa del Metge Corominas.

Mentre passava tot això, aprofitant que el metge li havia recomanat repòs, la Maria va venir a Festa a Esponellà. El que avui dia és un camp de Can Mas Miquel, a sota del trencant del Càmping, en aquell setembre de 1936 era el camp de futbol del poble. Allà hi va conèixer en Xicu del Molí de les Roques coincidint també amb la majoria d'edat, als 18 anys.

La mala sort va fer que poc després d'aquesta trobada esclatés la guerra i en Xicu hagués d'anar al front, a Teruel.

La Guerra

La Maria no es queixa d'aquells anys tant durs, assegura que, malgrat tot, van tenir molta sort, tant ella com en Xicu. Ella, durant els anys de la guerra i els primers de la post-guerra, servia a casa de gent benestant, primer a Can Masgrau i després a Can Corominas, o sigui que mai li va faltar el menjar. Sí que els senyors els obligaven a estrènyer's el cinturó, però tenint en compte les circumstàncies del moment, la Maria se sent afortunada.

El que també va tenir sort va ser en Xicu, i això al front era més necessari que enlloc. En Xicu era barber, i la Maria assegura amb orgull merescut que “era molt bo i molt fi”. El fet és que el que va passar a Teruel li dona la raó a la Maria, ja que el Coronel del destacament on estava destinat en Xicu el va agafar com a barber

personal, i no només això, sinó que en Xicu va acabar tallant cabells, afeitant i pentinant a tota la família del Coronel. D'aquesta manera, en Xicu no va haver d'anar a primera línia de foc.

Durant tots els difícils anys del Guerra, en Xicu i la Maria parlaven per carta *"cartes i cartes i cartes..."*, recorda la Maria. També li havien enviat, a en Xicu, algun paquet per passar millor aquells dies *"algun llom, alguna botifarra blanca, coses que sabia que li agradaven"*.

Esponellà

Tant bon punt en Xicu va tornar de la Guerra van decidir casar-se. Econòmicament la Maria no es podia queixar, *"treballant de minyona cobrava 15 pessetes al mes i és de les que cobrava bé eh!"*. Per estalviar més, *"amb en Xicu, els diumenges, enlloc d'anar al cine anàvem a passejar i estalviàvem la pesseta que valia!"*

Així, després d'haver estalviat una mica, als 23 anys la Maria es va casar amb en Xicu i es va instal·lar al Molí de les Roques, a Esponellà, on encara avui viu.

Això passava l'any 1940, l'any que la Maria va arribar a Esponellà. Aquests anys de post-guerra no van ser fàcils per ningú, i per la Maria i la seva família tampoc. El màxim objectiu al que es podia aspirar era, simplement, menjar i anar tirant. La Maria se'n recorda perfectament de com de difícil van ser aquells anys per a la major part de la gent del poble. *"Sort en vam tenir de l'hort i del bestiar de casa! Patates, monegetes i una mica de cansalada per donar-hi gust..."* Els tiquets de racionament, les terres magres, poc blat, dificultats per pagar els sacs de farina, racions de sucre i de formatge de Mossen Domingo a la Rectoria... això era el pa de cada dia per a bona part de les famílies d'Esponellà.

Un any després d'haver-se casat va arribar en Pere, el seu primer fill, i l'any següent l'Helena. Al cap de 10 anys, va arribar una sorpresa, l'Àngel, el seu tercer fill.

Durant aquests anys, mentre anaven formant la seva família amb en Xicu, la Maria va haver de seguir treballant, com sempre... Gràcies a l'ajuda de la seva sogra, la Maria podia coninar les feines de casa amb la feina a fora. Durant 20 anys, la Maria va anar a rentar, planxar i netejar a quatre cases del poble: Cal Senyor Badosa, a Cal Flequer, a Cal Ferrer i a Ca l'Angeleta. Amb aquest horari setmanal la Maria es feia un fart de córrer amunt i avall pel poble! Tant que quan es trobava en Josep de la Central sempre li cridava *"A veure Maria quin dia et veig passar caminant! Sempre corres!"* La Maria riu recordant que encara ara quan es troben, en Josep li pregunta *"Què Maria? Encara corres?!"*.

Treballar, treballar i treballar

Si alguna cosa es pot dir de la Maria és que és treballadora. A banda de portar la seva pròpia casa i de treballar en les quatre cases del poble, a la Maria encara li quedava temps per anar a França per recollir fruita. Cada any anaven a Reimers a collir raïm, i a Ceret, amb en Lau a collir cireres. Potser l'intensiu més fort era el de Sant Genís, tres setmanes a collir abricocs o préssecs.

Les condicions de treball d'avui en dia són tota una altra cosa. La Maria recorda les llarguíssimes jornades de treball i com, al vespre, dividits entre homes i dones dormien a la palla.

Abans i ara

Noranta anys de records donen per molt. Dels anys difícils la Maria recorda com, la gent tot i viure al límit de la misèria, compartia *"Veniu aquesta tarda a berenar a casa! Això ho deia la gent, teníem misèria, però convidàvem"*. La gent compartia el poc que tenien. Això ara, tot i que es viu millor, s'ha perdut molt...

Una altra cosa que la Maria recorda amb un somriure i que lamenta que s'hagi perdut és la celebració que es feia per "Corpus". S'organitzaven tres altars al poble a Can Bagues, a Can Pardala i a Casa del Senyor Baldiri. Per unir els tres altars es feien catifes de flors que deixaven els carrers del poble plens de pètals i d'olor de flors. *"Anàvem tots als boscos a buscar ginesta, grans i petits, nois i noies, amb sacs i cistells, per poder fer les catifes"*. Tothom hi col·laborava i era un dels dies que es respirava un aire molt especial al poble.

Una altra cosa que ha canviat molt és l'aigua. En això sí que no enyora el passat. De tota manera, al Molí de les Roques tenen una deu pròpia que li va estalviar molts viatges, *"El safareig de l'hort era un lujo, no havia d'anar al riu a buscar-ne o a rentar!"*.

Tot i les coses del passat que la Maria troba a faltar, assegura que era impossible d'imaginar la vida que avui pot disfrutar a Esponellà. Totes les comoditats que té a casa seva avui dia li permeten dedicar-se al que, després de 90 anys de treballar, es mereix, fer de iaia i de besàvia, tot i que *"per sort, no sóc padrina de tots! seria una ruina!!"* diu fent broma i rient.

GENT GRAN

EL CASAL DE LA GENT GRAN D'ESPONELLÀ

De nou contactem amb tots els veïns del municipi per dir-vos que s'està consolidant el nostre casal gràcies a l'assistència i participació de moltes persones.

Les activitats que hi fem cada dijous són obertes i dinàmiques, i hi podem explicar anècdotes, comentar notícies o parlar sobre alguna vivència personal.

És important que en l'àmbit rural, que és on vivim nosaltres, la gent gran ens puguem relacionar entre nosaltres i així poder aprendre els uns dels altres des de l'experiència de cadascun.

El nostre casal participa en el Pla local d'Inclusió Social del Consorci de Benestar, conjuntament amb altres entitats de la comarca, en un cicle de cine-fòrum que s'iniciarà el pròxim mes d'octubre.

Dins el programa "Fem companyia", el dia 30 d'abril

rebrem la gent gran de Sant Miquel de Campmajor i compartirem amb ells un berenar. Posteriorment nosaltres tornarem la visita a Sant Miquel amb data encara per determinar.

També us volem informar que aviat farem una excursió. Si us hi voleu apuntar, contacteu amb nosaltres. No us quedeu a casa. Ens trobareu tots els dijous a la tarda a la sala de l'Ajuntament.

LA VEU DELS JOVES

ÈXIT DE LA QUINA SOLIDÀRIA

El passat diumenge 4 de gener es va realitzar una Quina solidària al local social d'Espionellà. El motiu de la Quina era recaptar fons destinats a finançar els projectes que l'associació Sòpuls està preparant per a aquest 2009.

L'associació Sòpuls (<http://associaciosopuls.blogspot.com/>) és una entitat sense ànim de lucre que ofereix diferents serveis per afavorir el desenvolupament de les persones amb discapacitat intel·lectual, la seva integració a la comunitat i una millor qualitat de vida

d'aquestes persones i de les seves famílies . Des de l'associació es vol agrair a l'Ajuntament i en particular al poble d'Espionellà per aquest gest solidari que han tingut. També es vol agrair a La Fleca d'Espionellà, el Restaurant Can Roca, APP informàtica i Base-Podium per contribuir als lots de la quina. I, és clar, a totes i tots els que van venir i participar a la quina, ja que ense vosaltres no hagués estat possible.

Ei JOVE! RECORDA: ESTEM AL TEU SERVEI!

Ei, Jove! Recorda que disposes d'un tècnic de joventut al teu servei, per qualsevol demanda, proposta, iniciativa, etc... i que pots posar-t'hi en contacte a través del correu electrònic: pautecnic@hotmail.com o de l'espai jove, els dilluns de 10 a 12h i els dimarts de 17h a 20h. A l'Espai Jove, a més del tècnic, disposes d'accés a Internet, info-jove i sala d'estudi/treball, entre d'altres serveis.

AL MAIG: ASSEMBLEA /SOPAR DE JOVES D'ESPIONELLÀ-2009

El 25 de gener, 22 joves del municipi d'Espionellà es van reunir en un sopar-assemblea per proposar i debatre un conjunt d'actuacions per al municipi en matèria de joventut. Aquesta assemblea va servir per guiar el tècnic de joventut en l'elaboració del Pla Local i entre d'altres també va possibilitar que el municipi rebés uns ajuts econòmics per al desenvolupament d'activitats. Per més informació, consulteu www.ddgi.cat/esponella-joventut

L'any que ve es tornarà a convocar l'assemblea de jo-

ves per tal de poder avaluar entre tots i totes què és el que s'ha fet i el que no i per conèixer el per què de tot plegat. Alhora caldrà tornar a preguntar què és el que es té ganes de fer i com i qui ho farà possible. Per a una millor organització d'aquesta nova assemblea de Joves, s'han format unes comissions integrades per joves del municipi que seran les encarregades de la seva preparació i difusió. Si voleu participar en l'organització, només us heu de posar en contacte amb el tècnic de joventut o amb qualsevol dels joves implicats.

FEBRER DE CINEMA SOCIAL

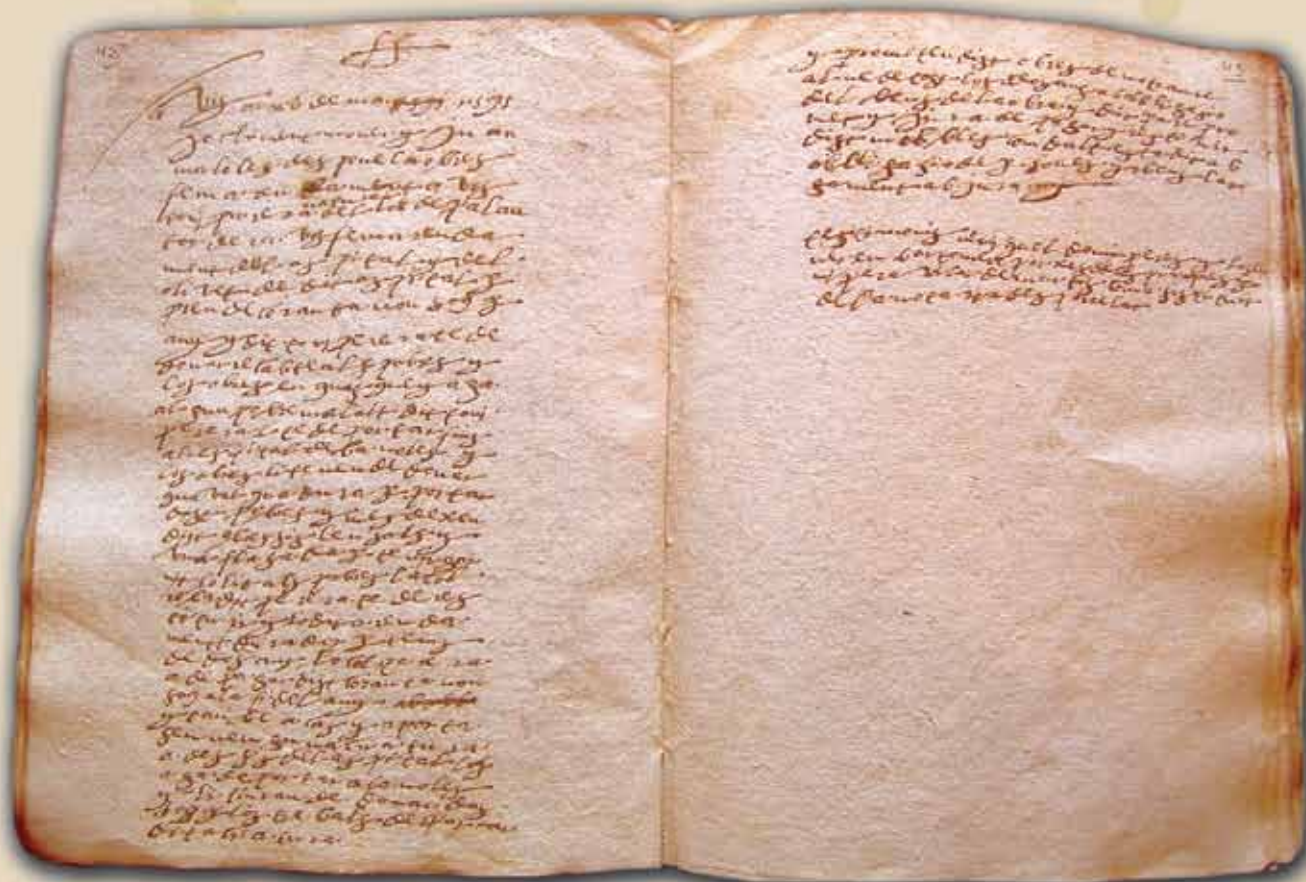
Durant el mes de febrer es va realitzar un cicle de cinema alternatiu o "no comercial" al Local Social. El cicle es va iniciar amb la projecció de la pel·lícula "Buda explotó por verguenza" dirigida per la jove directora Hana Makhmalbaf (19 anys) i ambientada en el conflicte bèl·lic d'Afganistan. Destaca per saber mirar la guerra des dels ulls d'un infant.

La segona projecció va ser la pel·lícula "Tierra y libertad" dirigida per Ken Loach i ambientada en la guerra civil espanyola segons la visió de George Orwell al seu llibre "Homenatge a Catalunya". La pel·lícula narra les batalles del front d'Aragó.

Ambdues projeccions es van acabar amb un pìscola-bis i un debat, fet que va enriquir la vetllada. Desafortunadament la presència de joves del municipi no va ser gaire destacable. Tot i això, a la primera pel·lícula hi van acudir unes vuit persones i a la segona unes setze. Ja han arribat peticions de fer noves projeccions, i és una opció que no descartem, però de moment esperarem al bon temps per reprendre la programació de Cinema Social. Tens alguna proposta?

*DES D'AQUÍ EL NOSTRE PETIT HOMENATGE
A LA PERSONA VITAL I LLUITADORA QUE VAS SER.
ET CONSERVAREM AL NOSTRE RECORD IRENE.*

**Fotografia i transcripció d'un escrit fet al llibre
 "Vell de la Obra" del Arxiu parroquial de Sant Cebrià d'Esponellà,
 en el qual els obrers de la parròquia Climent Moner i Joan Malloles
 arrenden l'hospital d'Esponellà a un tal Toni Parera
 de Palau Tordera, aquest document està datat a 15 de maig
 de l'any 1575 i redactat per Pere Vilar de Martí.**

"Vuy a xv de maig 1575 Jo climent moner y Juan maloles desponela obres fem arendament a vos toni parera natural del lot de palau tordera vos fem arendament del aspital y del olivet de dit aspital per preu de coranta nou sous per any y dit toni perera te de donar recabte als pobres y los obres en quas que y aga algun pobre malalt dit toni perera lo te de portar fins al espital de banoles y los obres li tenen de donar quavalguadura per portar dist pobres y mes dexten dist obres sis lensols y una flasada per tenir gornit lo lit als pobres la tal roba dit perera te de restituir y lo dit arendament durador per tems de dos ans lo tal parera a de pagar dist coranta nou sous a la fi del any y tanbe a cas y aportasen nenguna criatura a desdes del aspital los aga de portar a banoles y li tinran de donar dos sous per los trebals de portar dita creatura Y prometen dist obres de no traure alue? de tost los dos ans ab obligasio del bens de la obra y dit pareiral promet y jura de pagar y restituir dist mobbles com dalt esta dit ab obligasio de persones y bens largament ab jurams Testimonis mo miquel domin peres y lo senner en bartomeu porxes de Caspia pres per mi pera vilar de martis com a sistituit de la notaria desponelat"